[2024] 3 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 1228:2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 247

ਥਿਰੂਮੂਰਤੀ

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ

(2024 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1773)

22 ਮਾਰਚ 2024

[ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਮਹਿਤਾ, ਜੇ ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ, ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਡਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਾ. 363,342,302,201 ਨੂੰ 302, ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6, ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ, ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ, ਜੇ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਦੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਖਰਾਬ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਉਪ ਧਾਰਾ 3,9,15,18,19-ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਬਾਲਗ ਪਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਲ 2016 ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੱਚਾ (ਸੀਆਈਸੀਐਲ), ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਸਿੱਧੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 363,342,201 ਆਰ/ਡਬਲਯੂ 302, ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6, ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸਜ਼ਾ-ਸ਼ੁੱਧਤਾ

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸੀਆਈਸੀਐਲ ਹੋਣ ਸਬੰਧੀ ਤੱਥ ਆਈਓ (ਪੀਡਬਲਯੂ 25), ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਸੀ-ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ-ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ 15 ਅਤੇ 19 ਦੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਬੋਰਡ ਅੱਗੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੈਕਸ਼ਨ. 15 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਮੁੱਢਲੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ-ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 (1) ਅਧੀਨ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 (3) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ

ਲੇਖਕ

ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀ. ਆਈ. ਸੀ. ਐੱਲ. ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਘੋਰ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪੱਖ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਿਆ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਘੋਰ ਉਲੰਘਣਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਵਿਵਾਦਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾ 31,37-41,44 ਅਤੇ 50]

ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਧਾਰਾ. 363,342,201 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ. 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਸਾਲ 2016 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਉਸ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲਾ ਬੱਚਾ (ਸੀ. ਆਈ. ਸੀ. ਐੱਲ.) ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਸਿੱਧੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਉਸ 'ਤੇ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਅਜਿਹੀ ਕਸਰਤ ਜੇ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈਃ

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਨਹੀਂ-ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕਵਾਇਦ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 23 ਸਾਲ ਹੈ-ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ' ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਸਾਲ 2016 ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। - ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਨਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।[ਪੈਰਾ 47,48 ਅਤੇ 46]

ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015-ਉਪ ਧਾਰਾ 3,9,15,18,19-ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ-ਪਾਲਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧ-ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਕਰਨ ਉਰਫ ਫਤੀਆ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ [2023]2 ਐੱਸਸੀਆਰ 587: (2023) 5 ਐੱਸਸੀਸੀ 504; ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [2023] 15 ਐੱਸਸੀਆਰ 261:2023 ਐੱਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐੱਸਸੀ 1492- ਵਿਲੱਖਣ।

ਅਜੀਤ ਗੁਰਜਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ 2023 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ. ਸੀ. 1255-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਬਾਲ ਨਿਆਂ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015; ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860; ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2012।

ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਜੁਵੇਨਾਈਲ; ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਬੱਚਾ; ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ; ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ; ਮੁੱਢਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ; ਨਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ।

ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾਃ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2019 ਦੇ ਸੀਆਰਐਲਏ ਨੰਬਰ 451 ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜੁਡੀਸੀਏਚਰ ਦੇ 15.04.2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ਗੀ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐੱਸ. ਜਨਾਨੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਰਿਕਾ ਰਾਏ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਡਾ. ਜੋਸਫ਼ ਅਰਸਤੂ ਐਸ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭਾਨੂ ਕਪੂਰ, ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਆਦੇਸ਼

ਨਿਰਣਾ

ਮਹਿਤਾ, ਜ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਮਦਰਾਸ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਸੀਏਚਰ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਪਵਾਦ ਮੰਨਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 374 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਸੀਆਰਪੀਸੀ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 18 ਫਰਵਰੀ, 2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਮਹਿਲਾ ਅਦਾਲਤ, ਸਲੇਮ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰ. 2016 ਦੇ 79. ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈਃ

ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ	ਵਾਕ
ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 363	7 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ।
ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 342	1 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ।
ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ	10 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ।
ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302	10 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ।
ਧਾਰਾ 201 ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।	7 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ।

3. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 96 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾਃ -

"96. ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਉਮਰ ਹੁਣ 19 ਸਾਲ 2 ਮਹੀਨੇ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਐਂਡ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਚਿਲਡਰਨ ਐਕਟ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ 21 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਚੇਂਗਲਪੱਟੂ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਰਿਫਾਰਮ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਕਤ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 21 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਕਤ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਕੀ ਬੱਚਾ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ ਬੱਚੇ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਦੇ 21 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਬੱਚੇ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ' ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇਗਾ।

4. ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

5. ਪੀੜਤ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਡੀ, ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ 1) ਦੀ 6 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਧੀ ਸੀ, ਜੋ 2 ਜੁਲਾਈ, 2016 ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਨੇ 3 ਜੁਲਾਈ, 2016 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 7 ਵਜੇ ਪੀ. ਐਸ. ਕੋਲਾਥੁਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਲੇਮ ਵਿਖੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਧੀ (ਪੀੜਤ) ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਸ਼ਾਮ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ।

ਲਗਭਗ 6 ਵਜੇ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਉਸ ਨੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬੱਚਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ ਪਰ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਥਾਣਾ ਨੰ. 2016 ਦਾ 174 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਐਸ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ -25).

6. ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ-25) ਨੇ ਮੈਲਾਸਵਾਮੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ-10) ਅਤੇ ਇਰੁਸੱਪਨ (ਪੀਡਬਲਯੂ-11) ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਵੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਬੱਚਾ ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ ਦੀ ਧੀ ਸੀ। (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ 1). ਇਸ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਸੂਈ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ-25) ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ-15) ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਿਵਾਜ਼ਗਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਮੁਥੱਪਨ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ।

7. ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜੁਰਮ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਮੈਮੋ (ਐਕਸ. ਪੀ-20) ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ, ਡੀ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਪਏ ਇੱਕ ਚੌੜੇ ਮੂੰਹ ਵਾਲੇ ਅਲਮੀਨੀਅਮ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਰੀਖਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਸਲੇਮ ਸਰਕਾਰੀ ਮੋਹਨ ਕੁਮਾਰਮੰਗਲਮ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਹਸਪਤਾਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ-7) ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਾਏ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ-8) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਹੱਤਿਆ ਸੀ ਜੋ ਜਣਨ ਅੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗਰਦਨ ਦੇ ਸੰਕੁਚਨ ਕਾਰਨ ਦਮ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਪੀੜਤ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਕੁੱਝ ਜ਼ਖ਼ਮ ਵੀ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਵਸਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੱਪੜੇ, ਇੱਕ ਬਲੇਡ ਆਦਿ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

8. ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ-25) ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਕੂਲ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਉਸ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 30 ਮਈ, 2000 ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਸੰਦੇਹ, ਦੋਸ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਸੀ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਸੀਆਈਸੀਐਲ') ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (13) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਜੇਜੇ ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

ਜੇ ਜੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ. ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਸਿੱਧੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਐਸਐਲਪੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਨਾਮਜ਼ਦ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ)।

9. ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ 25 ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ 35 ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ 10 ਸਮੱਗਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ।ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 313 (1) (ਬੀ) ਤਹਿਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਦੱਸਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 18 ਫਰਵਰੀ, 2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

10. ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਕੇਸ, ਸਲੇਮ ਅੱਗੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

11. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਸਲੇਮ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ; ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ; ਵੇਲੋਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ 29 ਜਨਵਰੀ, 2021 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ।

12. ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੀਆਰਐਲਏ ਨੰ. ਮਦਰਾਸ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2019 ਦਾ 451 ਜਿਸ ਨੂੰ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2021 ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਪੀਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

13. ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਕੀਲ ਐੱਸ. ਜਨਾਨੀ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸੀ. ਆਈ. ਸੀ. ਐੱਲ. ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਕੂਲ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਉਸ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 30 ਮਈ, 2000 ਹੈ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਲੜੀ; ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ; ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ।

ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਆਈਸੀਐਲ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 107 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਪੁਲਿਸ ਯੂਨਿਟ (ਐਸਜੇਪੀਯੂ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

14. ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 (1) ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪੂਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

15. ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ' ਤੇ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਬੋਰਡ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀਆਈਸੀਐੱਲ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਜ਼ਮਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ, ਬੋਰਡ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੀਆਈਸੀਐੱਲ ਨੂੰ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜੱਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (1) (i) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀਆਈਸੀਐੱਲ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਸਲ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

16. ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਥਿਤ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਦੀ ਅਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਬਲਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਵੀ ਰੱਖਿਆ

ਇਸ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਸਬੂਤ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੀ. ਆਈ. ਸੀ. ਐੱਲ. ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖਣਾ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

17. ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ (ਪੀਡਬਲਯੂ-10) ਅਤੇ (ਪੀਡਬਲਯੂ-11) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਵੇਖੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਤਾ, ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ. (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਨੂੰ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਤੁਰੰਤ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜੋ ਘਟਨਾ ਦੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

18. ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖੁਲਾਸਾ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਤੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦਾ ਤੱਥ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਠੋਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

19. ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

20. ਰਾਜ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਭਿਆਨਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੇਖਭਾਲ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ।

21. ਉਸ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਰਨ ਉਰਫ ਫਤੀਆ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ[1] ਅਤੇ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ[2] ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

22. ਅਸੀਂ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ।

23. ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 2 ਜੁਲਾਈ, 2016 ਨੂੰ ਸੀ. ਆਈ. ਸੀ. ਐੱਲ. ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਤੱਥ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਕਾਲੀ ਸਕੂਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 30 ਮਈ, 2000 ਹੈ।

24. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਚੁੱਕਾਂਗੇ ਕਿ ਕੀ ਜੱਜ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

25. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੀ. ਆਈ. ਸੀ. ਐੱਲ. ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਤੱਥ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ-25) ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ-25) ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ "ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ" ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਸਲੇਮ ਟੀਟੀਪੀ ਤੋਂ ਰਾਏ ਲਈ, ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

26. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣੂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਲਾਈਨਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ 17 ਸਾਲ ਦਾ ਨਾਬਾਲਗ ਤਿਰੂਮੂਰਤੀ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 18 ਫਰਵਰੀ, 2019 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਉਮਰ 19 ਸਾਲ ਅਤੇ 2 ਮਹੀਨੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਭੇਜਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 32 ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਖੁਦ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਤਿਰੂਮੂਰਤੀ ਇੱਕ ਸੀ. ਆਈ. ਸੀ. ਐੱਲ. ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਪੀੜਤ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਸੀ।

1 [2023] 2 ਐੱਸ ਸੀ ਆਰ 587: (2023) 5 ਐੱਸ ਸੀ ਸੀ 504

2 [2023] 15 ਐਸਸੀਆਰ 261 : 2023 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 1492

27. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸੀ. ਆਈ. ਸੀ. ਐੱਲ. ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਤੱਥ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀ. ਡਬਲਿਊ-25), ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਸੀ।

28. ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੇ ਕੁਝ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸੀਆਈਸੀਐਲ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈਃ-

"3. ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏਜੰਸੀਆਂ, ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਅਰਥਾਤਃ –

(i) ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਃ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਦਨੀਤੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(ii) ਮਾਣ ਅਤੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਃ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(iii) ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਃ ਹਰੇਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(iv) ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਃ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਮੁੱਢਲੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ।

(v) ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਃ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ, ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜੈਵਿਕ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।

(vi) ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਃ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਕਿ ਬੱਚਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ, ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(vii) ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਉਪਾਅਃ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ, ਪਛਾਣ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਯੋਗ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤ ਜੁਟਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

(viii) ਗੈਰ-ਕਲੰਕਿਤ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਃ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

(ix) ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਃ ਬੱਚੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਮੁਆਫੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨਾ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(x) ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਭੇਦਭਾਵ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਃ ਹਰੇਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਲਿੰਗ, ਜਾਤੀ, ਜਾਤੀ, ਜਨਮ ਸਥਾਨ, ਅਪੰਗਤਾ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ, ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(xi) ਗੁਪਤਤਾ ਅਤੇ ਗੁਪਤਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਃ ਹਰੇਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੁਪਤਤਾ ਅਤੇ ਗੁਪਤਤਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਹਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ।

(xii) ਆਖਰੀ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਸੰਸਥਾਗਤਕਰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਃ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਖਰੀ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਸੰਸਥਾਗਤ ਦੇਖਭਾਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(xiii) ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸੀ ਅਤੇ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਃ ਬਾਲ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਮੁੜ ਜੁੜਨ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਰੁਤਬੇ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ, ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਬਹਾਲੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸੀ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(xiv) ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਃ ਬਾਲ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਿਛਲੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(xv) ਭਟਕਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਃ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(xvi) ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਃ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

9. ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। – – (1) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਰਾਏ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਅਜਿਹੀ ਰਾਏ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ।

(2) ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਬੱਚਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਬੱਚਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਖੁਦ ਇਹ ਰਾਏ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਬੱਚਾ ਸੀ,

ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਬੂਤ ਲਵੇਗੀ (ਪਰ ਹਲਫਨਾਮਾ ਨਹੀਂ), ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਿੱਟਾ ਦਰਜ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਜਿੰਨੀ ਹੋ ਸਕੇ ਦੱਸੀ ਜਾਵੇਗੀਃ

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਇਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(3) ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਉਹ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(4) ਜੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

15. ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ। — (1) ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਬੋਰਡ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਮਰੱਥਾ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈਃ

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ, ਬੋਰਡ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਜਾਂ ਮਨੋ-ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਕਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ - ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਹੈ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਤਸੱਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਮਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾਃ

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਬੋਰਡ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸੈਕਸ਼ਨ 101 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾਃ

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

18. ਬੱਚੇ ਸਬੰਧੀ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਪਾਏ ਗਏ। —(1) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤਸੱਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨੇ ਕੋਈ ਛੋਟਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੇ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਉਲਟ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ, ਨਿਗਰਾਨੀ ਜਾਂ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰਤ, ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਆਚਰਣ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਬੋਰਡ, ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ,-

(ਏ) ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਜਾਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦੇ ਬਾਅਦ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਘਰ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿਓ;

(ਬੀ) ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਮੂਹ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿਓ;

(ਸੀ) ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੰਗਠਨ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਓ;

(ਡੀ) ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ਃ ਬਸ਼ਰਤੇ, ਜੇ ਬੱਚਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਹਾਲ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;

(ਈ) ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ, ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਜਾਂ ਤੰਦਰੁਸਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਹੇਠ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ, ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਜਾਂ ਤੰਦਰੁਸਤ ਵਿਅਕਤੀ' ਤੇ, ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ, ਬੋਰਡ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ, ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ, ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ;

(ਐੱਫ) ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼.

(ਜੀ) ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖਿਆ, ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ, ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ, ਵਿਵਹਾਰ ਸੋਧ ਥੈਰੇਪੀ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸਹਾਇਤਾ ਸਮੇਤ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘਰ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇਃ

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਅਜਿਹਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਜੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਤੋਂ (ਜੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ –

(i)ਸਕੂਲ ਜਾਣਾ; ਜਾਂ

(ii)ਕਿਸੇ ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ; ਜਾਂ

(iii)ਕਿਸੇ ਇਲਾਜ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ; ਜਾਂ

(iv) ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਣ, ਅਕਸਰ ਆਉਣ ਜਾਂ ਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ; ਜਾਂ

(v) ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨਾ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਬੋਰਡ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ।

19. ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ।—(1) ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਅਧੀਨ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਮੁਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ-

(i) ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਲਗ਼ ਵਜੋਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ, ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ;

(ii) ਬਾਲਗ਼ ਵਜੋਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੋਰਡ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2)-(5)..... "

29. ਧਾਰਾ 9 (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ, ਅਜਿਹੀ ਰਾਏ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜੇਗਾ।

30. ਸੈਕਸ਼ਨ 9 (2) ਅਤੇ 9 (3) ਇੱਕ ਬੋਝ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਖੁਦ ਇਹ ਰਾਏ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਸੀ, ਉਹ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬੱਚਾ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਸੀ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

31. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 30 ਮਈ, 2000 ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਦਿਆਂ ਕਿ ਸਲੇਮ ਦੀ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ।

32. ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ' ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (33) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 15 (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਮਰੱਥਾ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੋਰਡ, ਅਜਿਹਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 15 (2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਬੋਰਡ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਮਨ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 101 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਹੈ।

33. ਸੈਕਸ਼ਨ 18 (3) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਰਡ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ।

34. ਸੈਕਸ਼ਨ 19 (1) ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ, ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ' ਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

35. ਧਾਰਾ 15 ਅਤੇ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਅਜੀਤ ਗੁਰਜਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼[3] ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਰਾਮਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (1) ਦੇ ਮਹੱਤਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ' ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ 'ਨੂੰ' ਹੋਵੇਗਾ 'ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 19 (1) (i) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਰਸਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 19) (1) (ii) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖੁਦ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਤੀਜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

36. ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (1) (i) ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

37. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਤੇ 19 ਦੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਮੁੱਢਲੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ।

38. ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 15 ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਮੁੱਢਲੀ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 18 (3) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 15 (1) ਤਹਿਤ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

39. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

40. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੀ. ਆਈ. ਸੀ. ਐੱਲ. ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਐਕਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਘੋਰ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

3.2023 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 1255

41. ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਘੋਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵੈਧਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪੱਖ 'ਤੇ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਜੋ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਿਛੋਕੜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਜਾਂਚ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹੀ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।

42. ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

43. ਕਰਨ ਅਲੀਅਸ ਫਤੀਆ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 9 (3) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਜਾਂ ਬੱਚਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗਾ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਜ਼ਾ ਹੈ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਸੀ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ ਪਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

44. ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਣ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ 1 ਦਸੰਬਰ, 1995 ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਉਮਰ 16 ਸਾਲ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਤਕਾਲੀ ਮੌਜੂਦਾ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਐਕਟ, 1986 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮਰ ਵਧਾ ਕੇ 18 ਸਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਜੱਜ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਕਤ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ, ਭਾਵ ਤਿੰਨ ਸਾਲ, ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

45. ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜੇ. ਜੇ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਤੱਥ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਜੋ ਕਿ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ।

46. ਅਜੀਤ ਗੁਰਜਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਜੱਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (1) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜੇ. ਜੇ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਨਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਸਿੱਧੇ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

47. ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੀ. ਆਈ. ਸੀ. ਐੱਲ. ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਉੱਤੇ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕਵਾਇਦ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 23 ਸਾਲ ਹੈ।

48. ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਸਾਲ 2016 ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਸੀ।

49. ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਘੋਰ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹਾਲਾਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਇਆ ਹੈ।

50. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਇਸ ਵੇਲੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਨਾ ਪੈਣ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

51. ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

52. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਮੁੱਖ ਨੋਟਸਃ ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾਃ

ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler